

ДОРНОД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

АЙМГИЙН АЖ ҮЙЛДВЭР, БАРИЛГА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ САЛБАРЫН 2017 ОНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

ÄÏ ÐÍ Î Ä АЙМАГ

2018 ОН

АГУУЛГА

ОРШИЛ

-Судалгааны зорилго	3
-Онолын хэсэг	3-4

НЭГ. МЭДЭЭЛЛИЙН ЭХ ҮҮСВЭР, ОЙЛГОЛТ ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1 Мэдээллийн эх үүсвэр	4
1.2 Хамрах хүрээ, ангилал	4-5
1.3 Ойлголт тодорхойлолтууд	5

ХОЁР. ДОРНОД АЙМГИЙН АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Эрчим хүч	6
2.2 Зам тээвэр	6
2.3 Харилцаа холбоо	6-7
2.4 Аялал жуулчлал	7
2.5 Аж үйлдвэр	8-9

ГУРАВ. СУДАЛГААНЫ ХЭСЭГ

3.1 Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт	8-13
3.2 Тээврийн хэрэгслийн тоо	13
3.3 Холбооны газрын болон шуудангийн орлого	13-14
3.4 Нийтийн аж ахуй үйлчилгээ	14-15
3.5 Барилга, их засварын ажлын үзүүлүүлтээс	15-16
3.6 Худалдааны салбарын товч мэдээлэл	16-18

ДӨРӨВ. ДҮГНЭЛТ

-Дүгнэлт	18-19
-Санал	19
-Ашиглалан материал	20

ОРШИЛ

Судалгаа шинжилгээний ажлын тухай ойлголт: Судалгаа шинжилгээний ажил гэдэг нь янз бүрийн хүчин зүйл /фактор/-ээс хамааран судалж буй зүйл /объект/-ийн өөрчлөгдөх шинэ үзэгдэл зүй тогтлыг илрүүлж тэрхүү зүй тогтлыг цаашид амьдрал практикт ашиглаж болох зорилго бүхий үйл ажиллагаа юм.

Судалгаа шинжилгээний ажил нь тавьсан зорилт түүнийг шийдвэрлэх арга үр дүнг хэрэглэх салбараас хамаарч онолын, онол туршилтын, туршилтын, суурь, хавсрал, тухайн, иж бүрэн гэж ангилагдана.

СУДАЛГААНЫ ЗОРИЛГО

Аж үйлдвэр, барилга, үйлчилгээний салбар нь Дорнод аймгийн голлох салбар мөн бөгөөд цаашид энэ салбаруудын аймгийн ДНБ-д нөлөөлөх нөлөөлөл, хандлагыг нэмэгдүүлэх, өнгөрсөн оны мөн үеийн гүйцэтгэлтэй харьцуулалт хийх, аймгийн хөгжлийн индексээр эзлэх байр суурийг энмэгдүүлэх, түүгээр зогсохгүй хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг мэдээнд бүрэн хамруулах нь цаг үеийн тулгамдсан асуудлыг нэг болж байна.

ОНОЛ АРГА ЗҮЙ

Аж үйлдвэрийн салбарын үйл ажиллагааг аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчид, зардал, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн хэмжээ, борлуулалт, үндсэн хөрнөг болон санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдээр илэрхийлж, аж ахуйн нэгжийн сар, жилийн тайлан, тооллого судалгааны үр дүнгийн тоон мэдээллийг ашиглан тэдгээрийг нэгтгэн гаргадаг.

Үйлдвэрлэл нь тухайн аж ахуйн нэгжийн зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүээс бүрдэнэ.

Борлуулалт нь Тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээг бүтээгдэхүүний борлуулалтыг хэлнэ.

Цахилгаан станц, нүүрсний уурхайн мэдээг үндэслэн цахилгаан, дулаан эрчим хүч, нүүрсний тэнцлийг жилд нэг удаа нэгтгэн гаргадаг. Үйлдвэрлэсэн, импортлосон цахилгаан эрчим хүч, нүүрсний хэмжээ, цахилгаан станцын дотоод хэрэглээ, түгээлтийн болон шугамын алдагдал,

хувиарлалтыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны голлох салбараар ангилж, зөвхөн биет хэмжээгээр тэнцэлд тусгаж байна.

НЭГ. МЭДЭЭЛЛИЙН ЭХ ҮҮСВЭР ОЙЛГОЛТ ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1 Мэдээллийн эх үүсвэр

Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн индекс тооцоход аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний биет хэмжээ, үйлдвэрлэчийн үнээс гадна индексийн тооцоонд ашиглах жинг тодорхойлох зайлшгүй шаардлагатай бөгөөд үүнтэй уялдаж мэдээллийн эх үүсвэрий дараах байдлаар бүрдүүлнэ. Үүнд:

- Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний биет хэмжээг нэгтгэн гаргах мэдээллийн эх үүсвэр нь “ **Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийн сарын мэдээ** ” / **АҮ-1** / байна.
- Үйлдвэрлэгчийн үнийн индекс тооцох мэдээллийн эх үүсвэр нь “**Аж үйлдвэрийг салбарын үйлдвэрлэгчийн үнийн сарын мэдээ**” / **АҮСҮҮМ-1** / байна.
 - Индексийн тооцоонд ашиглах жинг тооцох мэдээллийн эх үүсвэр нь
 - Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын дүн
 - Бизнес регистрийн сангийн холбогдох үзүүлэлт, аж үйлдвэрийн салбарын жилийн эцсийн мэдээ / **АҮ-7** / байна.

1.2 Хамрах хүрээ , ангилал

Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн индексийн тооцоонд Үнэдсний Статистикийн Хорооны бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй аж үйлдвэрийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуй нэгж, байгууллага хамрагдана.

Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн индексийн тооцоонд эдийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал болон бүтээгдэхүүн үйлчилээний нэгдлсэн ангиллыг ашиглана. Аж үйлдвэрт хамрагдах үйл ажиллагаа нь эдийн засгийн бүх төрлийн ажиллагааны салбарын ангиллын дагуу уг салбарт үйлдвэрлэгдэж буй бүтээгдэхүүн нь бүтээгдэхүүн, үйлчилээний нэгдсэн ангиллын дагуу тус тус ангилагдана.

Эдийн засгийн бүх төрлийн ажиллагааны салбарын ангиллын дагуу тухайн салбарт хамрагдах бүтээгдэхүүнийг тодорхойлохдоо дээрх 2 ангиллыг холбосон хүснэгт тухайн салбарт хамрагдах бүтээгдэхүүнийг тодорхойлохдоо дээрх 2 ангиллыг холбосон хүснэгт /Bribge table /-ийг ашиглана. Эдийн засгийн бүх төрлийн ажиллагааны салбарын ангиллын дагуу аж үйлдвэр нь дотроо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр, боловсруулах аж үйлдвэр, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж эсэн 3 салбарт хуваагдана.

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбар нь дотроо 4 дэд салбарт, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбар нь дотроо 21 дэд салбарт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбар дотроо 2 дэд салбарт мөн ангилагдана.

Энэхүү аниглал нь эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллааны салбарын ангиллын тухайн үед хэрэглэдэг буй хувилбарын дауу өөрчлөдөг болно.

2.1 ОЙЛГОЛТ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Энэхүү аргачлалд орсон нэр томъёог дараах байдлаар ойлгож хэрэглэнэ.

Бүтээгдэхүүн гэж бусад бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үйлдвэрлэлтэд завсрын хэрэлээний орц хэлбэрээр, эсвэл хүн амын жцсийн хэрэглээ болж ашиглагдах зорилгоор үйлдвэрлэлийн үр дүнд бий болсон биет зүйлийг

Нийт үйлдвэрлэлт гэж ААНБ, иргэдийн өөр нэг байгууллагын хэрэглээнд болон эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний нийт хэмжээг

Индекс гэж тухайн үзэгдлийн тодорхой хугацааны өөрчлөлтийг харуулсан харьцангуй хэмжигдэхүүнийг

Үйлдвэрлэлийн индекс гэж бүтээгдэхүүн үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийн нөлөөллийг арилгасан, зөвхөн биет хэмжээний өөрчлөлтийг илэрхийлэх үзүүлэлтийг

Үйлдвэрлэлийн үнийн индекс гэж ААНБ-ын үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үнийн /үйлдвэрлэгчийн үнээрх/ өөрчлөлтийг илэрхийлэх үзүүлэлтийг

Үйлдвэрлэгчийн үнэ гэж аливаа бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ явуулахад гарсан зардал, ашигийг батаасан үйлдвэрийн газрын үнийг

Жин гэж Индексийг тооцоход тухайн цаг хугацаанд өөрчлөлтгүй хэвээрээ байх хэмжигдэхүүнийг, тухайлбал тодорхой төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлтийн нийт үйлдвэрлэлтэд эсвэл түүний орлогын нийт орлогод эзлэх хувь хэмжээг

Дефляторын арга гэж үнэ болон биет хэмжээний элементээс бүрдэх хувьсагчаас биет хэмжээний / тоо хэмжээ болон чанар / элементийг ялгаж тодорхойлох аргыг

Суурь үе гэж үзэгдлийн өөрчлөлтийг судлах зорилгоор сонгож авсан тулгуур үеийг

Тайлант үе гэж өнөөгийн үйл ажиллааны үр дүнг харуулсан тодорхой хугацааг хлнэ . Тайлант үе нь сар, улирал, жил байна.

ХОЁР-ДОРНОД АЙМГИЙН АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

ХИЭАЭНЭИ ОИ ОИ Ю ОЭААИ АААÒÀÐ, Үдэвэр, Дарханы дараа орох томоонох хотбөгөөд дэд бүтэц сайн хөгжсөн АХУЭААЮДЭЭИ ОИ ИИ ОИ О°А юм.

2.1 Үдэвэр ОХУ. АИ ОИ А аймаг нь дэд бүтэц сайн хөгжсөн аймаг бөгөөд дулаан, цахилгаан үрчим хүчний найдвартай эх үүсвэр орох. ХИЭАЭНЭИ ОИ О ААОЮ 36 И А-УИ ОХУ-ЭИ АААЭÒАЭ АОЭААИ У ОАДЭЭААИ НОАИ О АЭАЮ 130 НЭҮ АА ОАДЭЭААИ, 550 И ҮИ АЭА АОЭААИ ХЭААЮДЭҮАҮА ОИ О°А ð ОХУ-ЭИ ААЭУИ ОАА 40 ААДОО ООАЭА АЭЭАА ААЭИ А. И АИ АЭ АЭИ АЭИ 14 НОИ О°АЭ ðН ОИ ҮД-ЭИ ОХУ-ЭИ ЭЭ ҮО ХНЭҮД ОИ ЭАИ АН И, 1 НОИ АИ А И ААА/ НҮДЭҮАЮ О ҮД-ЭИ ОХУ-ЭИ ЭЭ ОИ И А О°А И АН ООДЭЭОЭНЭИ, 2 НОИ /ХЭО ОИ ОИ И, ОАЭА Э НОИ / И ОО, АИ ОА-ААН ҮД-ЭИ ОХУ-ЭИ ИИ ДЭИ АА- ААЭИ А. ХИЭАЭНЭИ ОИ ОИ ТӨВЛӨРСӨН УС, ДУЛААНЫ ХАНГАМЖТАЙ. И ОИ ООИ АЭИ АА АЭАЮ 600.0 И ҮИ. ОИ И ХДН ААДЭО ОХУ-ЭИ АААЭÒАЭ АА ООИ АЭЭИ ЭЭ ООДЭЭАЭ.

2.2 ЧАИ ХҮҮАЮ. И ОО-ТАЙ ТӨМӨР ЗАМААР ХОЛБОГДСОН. ДОТООДЫН ТЭЭВЭРТ 370 ОРЧИМ КМ ТӨМӨР ЗАМ АШИГЛАГДАЖ БАЙНА. ЭНЭ ЗАМААР АЗИ, ЕВРОПЫН ОРНУУДАЙ ШУУД ХОЛБОГДДОГ БӨГӨӨД ЦААШДАА "Түмэн бүс" хөтөлбөрийн хүрээнд Баянтүмэнгийн төмөр замыг БНХАУ-ын Рашаантын чиглэлд 450 гаруй км зам тавьж холбох төслийн урьдчилсан судалгааг Шведийн зөвлөх сангийн санхүүжилтээр хийгээд байгаа ба БНХАУ-ИИ ЧААЭИ ААДЭИ АҮИ АЭАЮЭАҮД АЭ-ЭА-ААДООИ -ОД-ХИЭАЭНЭИ АЭИ АЭАЮЭЭИ ОИ О°А ЧАИ ААДЭО ААЭИ ОАИ ЭЭ ҮАЭЭИ ЧААЭИ ХИ ҮЭАҮА ОЭЭААЭИ А.

Авто замын хувьд аймгийн төв дотроо авто тээврийн үйлчилгээг Тээвэр зохицуулалтын алба эрхлэн хот хоорондын болон сум хоорондын зорчигч тээврийг зохион байгуулдаг, хот дотор нийтийн тээвэрт 8 чиглэлд 40 микроавтобус иргэдэд үйлчилж байна. Таксины үйлчилгээг хувийн жижиг машинтай иргэд үзүүлдэг.

Монгол улсын Засгийн газрын шийдвэрээр Чойбалсан хотын онгоцны буудлыг Буянт-Ухаангийн олон улсын онгоцны буудлын нөөц буудал болгон өргөтгөл хийж, 2001 онд ашиглалтад оруулсан. Тус буудал онгоц хөөрч буух 2,8 км 40 м өргөн өндөр даацын бетон зурвас бүхий нийтдээ 112000 м² талбайтай бөгөөд ОХУ-ын АН-30, ТУ-154, ИЛ-86, АНУ-ын Боинг-727, С-130 зэрэг томоохон онгоцууд буух, гадаадын жуулчдыг Улаанбаатар хотоор дамжуулалгүй шууд Дорнод аймагт хүлээн авах боломжтой юм. 2009 ИИИИ ХИЭАЭНЭИ-ОАЭААДЭИ АЭАЮЭЭИ ИИИ ОЭНУИ АААДЭИ ОЭИ Ү ЧАИ И ҮАЮАЭАЭИ А.

2.3 ОАДЭЭÒАА ОИ ЭАИ И : Улаанбаатар хоттой өндөр хурдны шилэн кабель, интернет, утсан ба үүрэн телефонны үйлчилгээ бүрэн нэвтэрсэн аймаг юм. АЭИ АЭИ О°А АХУ НОИ ААА И РЧИН ҮЕИЙН ТЕХНИК ТЕХНОЛОГИОР БҮРЭН ТОНОГЛОГДСОН Мобиком, Скайтел, Миком, Жи-Мобайл, Юнител компаниудын

салбарууд үүрэн телефон, интернетийн үйлчилгээ явуулж байна. “Цахилгаан холбоо”, “Цацраг трейд” компаниудын кабелийн телевизүүдээр 24 цагийн турш гадаад дотоодын сувгуудын нэвтрүүлгүүдийг үзэх боломжоор хангагдсан.

Äî ðî î ä à èì àãð à ø èãð ì à èòì à èùí à àãããçé í °° òòýé á° ð° ä 85 î ðä, èðýýäçé áçõèé 149 èèðýèèéãðì ãîí î ñí í à àéãããÇàì ñàãæéí ñàã ãàçàððò ãàçðùí òí ñ, Àãóóí ÷-òéòóóí, ÷ òýðò, Õ° ä° ð í óóð, Õ° ò ò, Баянбулаг зэрэгт хүрэн нүүрс, Цав, Улаан, Мухарт холимог металлын, Цагаанчулуут, Үрлийн овоо, Õî ã î òùí ò° í àèé, Ä° ÷ ã èùí à èòì ù, Ì àðäàé, Äî ðî î ä, Äõðäàí áóéèãð òðàí ù çýðýã à ø èãð ì à èòì à èóóãòàé áàýèàãí óðàãðì .

2.4 Äýèàè æóóè-èèè: Дорнод аймаг 123,5 мянган хавтгай дөрвөлжин км нутаг дэвсгэртэй, газарзүйн байршлын хувьд хойд талаараа ОХУ-с, зүүн, зүүн өмнөд талаараа БНХАУ-тай, баруун, баруун урд талаараа Сүхбаатар, баруун талаараа Хэнтий аймагтай хиллэдэг, Ази номхон далайн орнуудад хамгийн ойр дэд бүтэц, зам тээврийн хувьд харьцангуй сайн аймаг юм. Чойбалсан хот Улаанбаатар хотоос 665 км алслагдсан, далайн түвшнээс дээш 700 метрт оршдог.

Õørøø çèðãëäýè ОХУ-тай Ульхан Майхан-ВерхнийУльхан, Эрээнцав–Соловьёвск чиглэлээр, БНХАУ-тай Хавирга-Архашаат, Баянхошуу-Өвдөг, Сүмбэр-Рашаант зэрэг чиглэлээр улирлын болон байнгын үйл ажиллагаатай хилийн боомттой ò-èð òèè ì ð-ì ùí àýèàè æóóè-èèè ò° ãæççéýò áí èí ì æòí é.

2.5 Аж үйлдвэр: xí éáàèñàí õì ò í ù Óéààí áààòàð, Ýðäýí ýò, Äàðòàí ù ààðàà ì ðì ò òí ò òí ò, àæ үйлдвэрийн томоохон төв бөгөөд “Дорнод гурил”, “Адуунчулуун”, “ДБЭХС” ХК, “Мах маркет”, “Онхоодой”, “Найнгй”, “Äí ÷-èð”, “ÄÄ” ÕÕË, “Жараахайн булаг” ХХК зэрэг үйлдвэрийн газруудтай. Мөн тус аймагт “Петрочайна Дачин Тамсаг Монгол”, “Шинь шинь”, Шанлун”, “Эмээлт Майнзи”, “Төв Азийн уран” “Талын жигүүр” “Жараахайн булаг” зэрэг уул уурхай, барилгын материалын томоохон ò° äçä áèé.

1992-2000 îí òçðòýèò òóããòààí ä à èì æéí òì ì ì òí í çéèäãýðçä áí èí ò Øèí òóé äààáóóí ù çéèäãýð, Õèãñí èé çéèäãýð, Ñèèèèàò òì ñãí í ù çéèäãýð, í î ñí ù çéèäãýð, ì àòí ù çéèäãýð, Äàí æ òçí ñ òðäéá àðòéí ù çéèäãýð ì àòàðèàé, òççèéé ýàèéí äóòàããèààñ áí èæ çéè àæèèèàããàããà çí ãñí î ñí í áà ñççèéí çãà ààðèí ñýðãýò ø àòàí ààà ì ðæáàéèããà.

Çàò çýýèèéí ýàèéí çàñæéí òí ãòì èòì îí ä ø èèæø ø èèæèèèéí ýòýí çãýñ ò° ðèéí °ì ÷-èéí èòýí ò çéèäãýðèéí ãàçðóóãù ä òóãã-èèñàí, ñàí òççæéí òçí äðýèýýñ ø àèòãàèéáí çàðèè àæ àðóóéí íýæçä çéè àæèèèàããà ýáóóéèò áí èí ì æçé áí èñí í, çéè àæèèèàããàí ù òàà ÷-èèýèèéä °° ð-èèñ°í çýðýã ì èí ì àñóóéèóóá çéèäãýðèýèéí çí ãñýí çéè àæèèèàããàí ä í ° è° èñ° í.

Äî ðî î ä à èì àãð ææã ä áóí ä, çéèäãýðèýé, çéè-èèãýã ýð-èè òýé ò° æççæ ä áèé ä. Õ° ä° èì ò ð òàèè æçéè-èèãýí èè òýèòñèéí ø èí ýýð àæèùí ààéð áèé áí èã ò çí ðèèòùí òçðýýí ä òóãèèàòà ò° ä° èì ò ð

ýððéýá- í àðð ò°ò°í ð í ðòóèàèòààð í , äí ë, òàèò í àððéí áí í á, ì àð ì àðàí áçòýýääýðççí çéèääýðéýè, òóáòàñ çàòèàèää çàñààð, äòàè çàñààð çýðýä ææää áóí ä çéèääýðççä áí ëí í ÕÀÁÍ , ÕÄÑ áàí è áí ëí í Áàí è áóñ ñàí òççæéí áàèäòóèèää, òääääèàì æ çýýèèéí òí ððíí çýðýäýé òàì òðàí àæèèèàæ çéè àæèèèàääà ýáóóèæáàéí à.

ÕÕË-óóä áàí ø, áóóç, òýð÷ñýí äððèè, ì àð ì àðàí áçòýýääýðççí , цэвэр ус, жүүс,талх нарийн боовийг èðäýä ò° ä° èì ò ð÷æééí ýðýèò òýðýäýýí ä íèèöççéýí ñààèàí òóààèàààèæ áàèääà í ü çéèääýðéýèèáí ýì ýääççèæáàéí à.

Õóààèèàà àæ çéèääýðééí òàì òèì ààñ çí òèí í áàèäòóèæ áàèääà ççýñäýéýí òóààèèàà í ü áçòýýääýðççí çéèääýðéýèèá í ýì ýääççéýðýä ÷ òí ëáí äèíí ° ð ò° ñ ääáí à ò° ðð çýðäýéäýý í ðí óóàòàèääà òàì òðàí àæèèèàð í° òöèèèááçäççèæ áàéí à.

ГУРАВ.СУДАЛГААНЫ ХЭСЭГ

3.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ БА БОРЛУУЛАЛТ

Àæ çéèääýðééí áçòýýääýðççí çéèääýðéýèò áí ðèóóèàèòù ä çéèääýðéýèèéí ò° ðè° ð àà÷ ççýðýä í ççðñ í ëáí ðèí èò °í ð ðñ°í æèýýñ 7.3 òóàèàð буурч, òàðèèääàí , дулааны үð÷èì òç÷ 12.2 хувиар өсч, òçí ñí èè çéèääýðéýè 46.2 хувиар буурсан áàéí à.

Хүснэгт№1

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ / МЯН.ТӨГ /

он	Үйлдвэрлэлт / оноор /									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Нүүрс олборлолт	2054672	2465881	2903504	3130845.2	3987510.1	4827548	5424169.4	6010373.2	7282040.4	6753856.8
Хүнсний бүтээгдэхүүн	6551795.5	4927358.1	3727934	3061398.9	5168130	6818598.2	8312592.3	11477631.3	9772429	5260227.4
алт олборлолт			724600.7	3392900	9800000	10682033	6975007	-	-	-
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч	5534350.3	6564524.2	7231034	9539958.1	11907122.3	14359678.3	19676992.2	24223416.8	38480709.2	43161237.2
Хөнгөн үйлдвэрлэл	66620.5	43534.2	49609.6	58055.6	50955.3	353889.4	203173.8	284714	166345	289608.7
Дүн	14207438.3	14001298	14636682.3	19183158	30913717.7	37041746.9	40591934.7	41996135.3	55701523.6	55464930.1

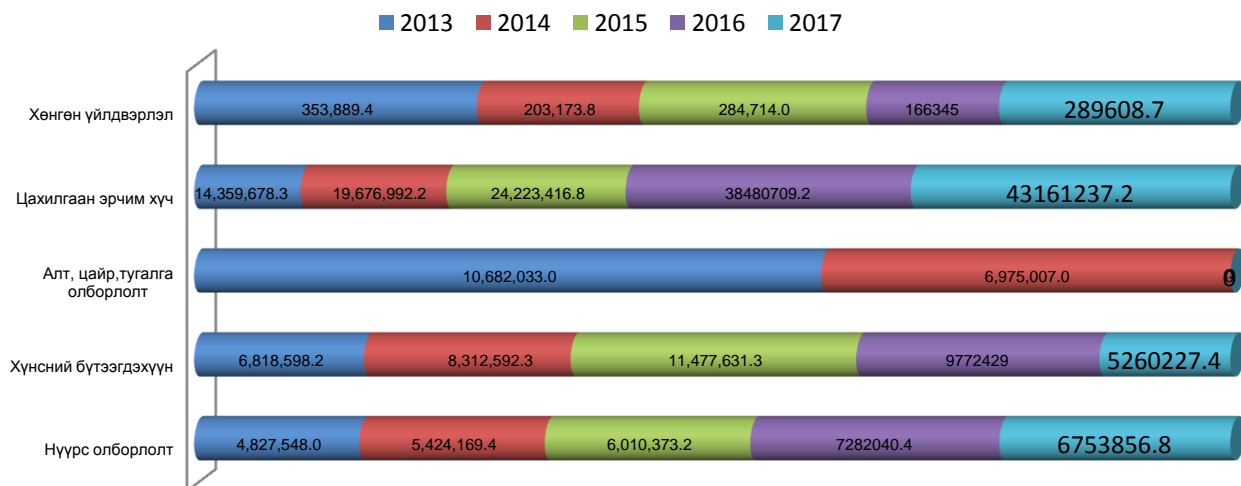
АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ / МЯН.ТӨГ /

	Борлуулалт / оноор /									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Нүүрс олборлолт	2054672	2465881	2903504	3130845.2	3987510.1	4827548	5424169.4	6010373.2	7282040.4	6753856.8
Хүнсний бүтээгдэхүүн	6376538.7	4276366.7	3649591.8	3124601.8	4875700.2	6384993.6	8278777.3	11353725.9	9166548.8	5223098.4
алт олборлолт			724600.7	3392928.4	9799984.2	10682033	6971007	-	-	-
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч	5390567.8	5795372.3	7133944.6	8867330	10274772.6	14704493	18596645.5	23669238.6	36146287.9	41959905.9
Хөнгөн үйлдвэрлэл	66620.5	43534.2	47309.6	57624	50955.3	352544.4	120555.8	284714	166345.0	289608.7
Дүн	13888399	12581154	14458950.7	18573329	28988922.4	36951612	39391155	41318051.7	52761222.1	54226469.8

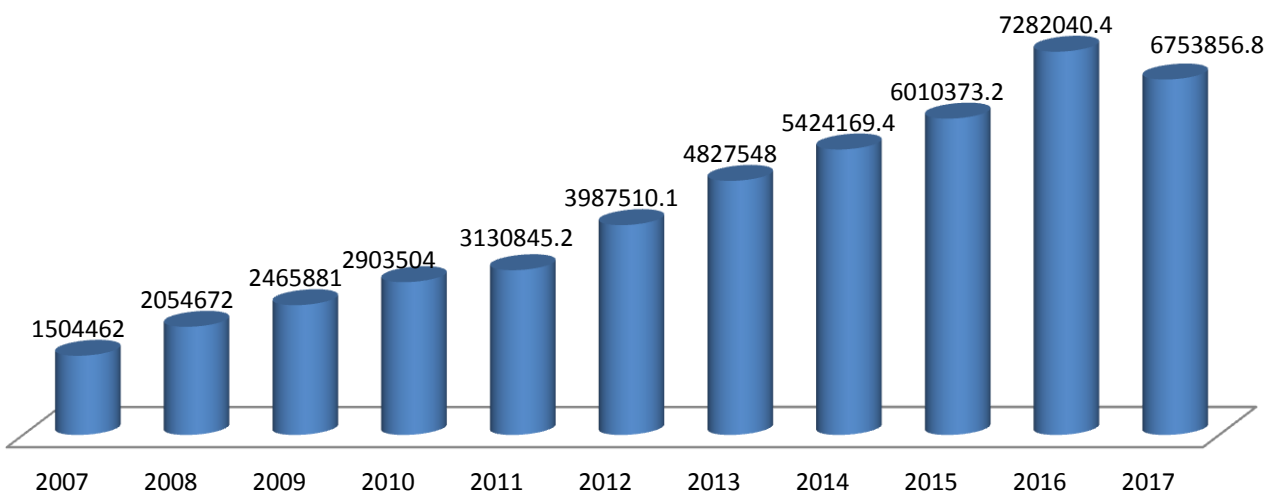
Í èèò çéèäâýðëýèò í ü çéèäâýðëýñýí áçòýýääýðççí èé áèàò õýì æýý áí èì í í ýääéí çí èéí çðæâýð áàèääã òèè í èèò çéèäâýðëýèèèí ° ñ° èò í ü áçòýýääýðççí èé áèàò õýì æýý èé áí èì í çí èéí ° ñ° èèèã õì , óèàí àããòóèñàí áàèääã Èèì ýýñ ýàèéí çàñæéí àèèààà í ýãòì î õì î ñóààèãààí ä í èèò çéèäâýðëýèèèí áí àèò ° ñ° èèèã òàðòóóèàòõì òèèä í èèò çéèäâýðëýèèèãçýðýãççéýð çí ýýð çí ýèäýã

Зургаг№1

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт /мян.төг/

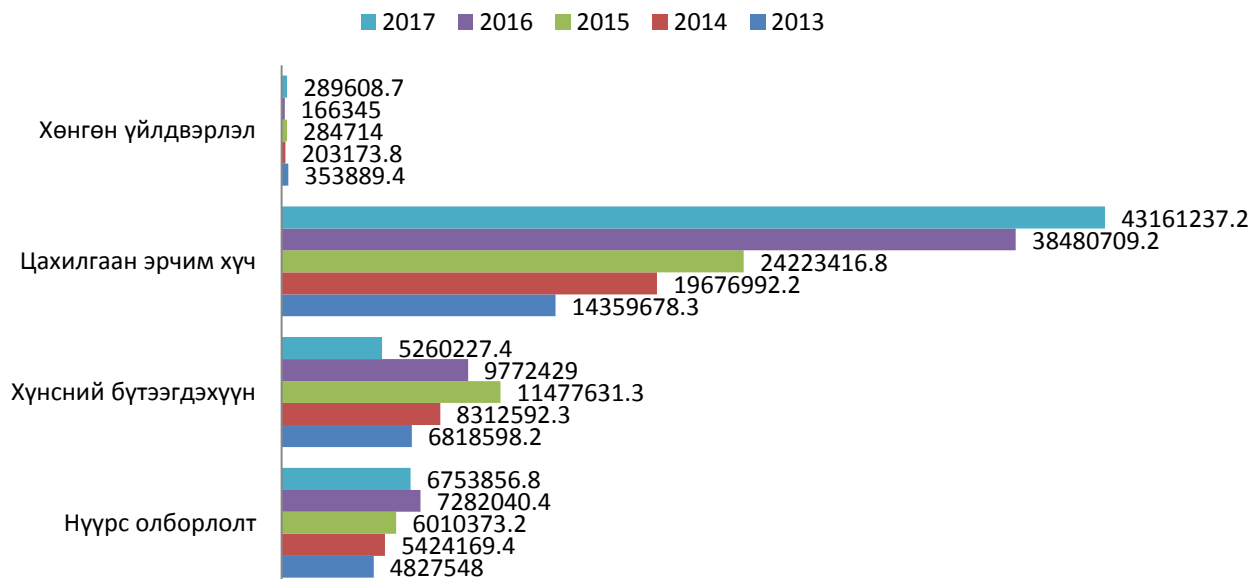

Нүүрс олборлолт, тайлант оноор, мянган төгрөг

Нүүрс олборлолт сүүлийн 2007-2016 онд тогтмол өссөн үзүүлэлтэй байсан байна. 2017 оны нийт нүүрс үйлдвэрлэлтийг 2016 онтой харьцуулвал 7.3 хувиар буурсан үзүүлэлтэй байна. Дорнод аймгийн хувьд Хэнтий, Сүхбаатар аймгийн зарим сумдыг нүүрмээр хангахаас гадна, Дорнод аймгийн цахилгаан станцыг нүүрсээр ханган ажилладаг.

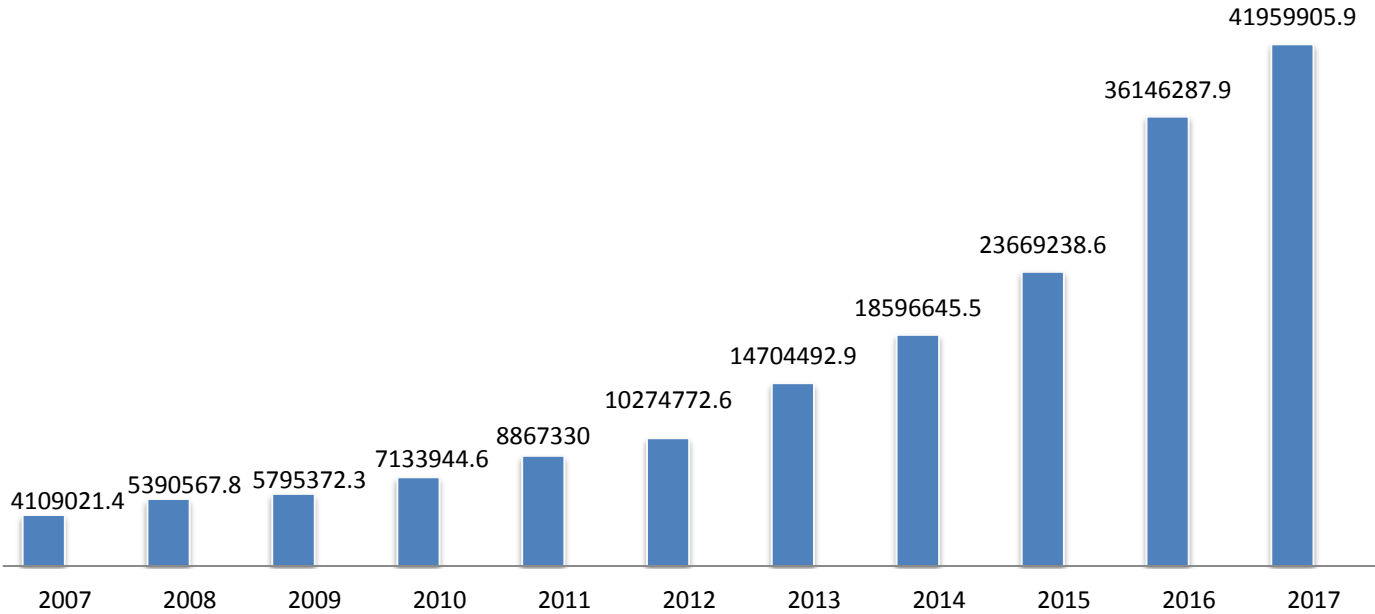
Гол нэрийн бүтээгдэхүүнүүд, оноор, мянган төгрөгөөр

Зураг 1,2,3 зурагнаас хархад сүлжээний өөрчлөлтөд оролцоогүй өнцөгтийн өсөлтийн хурдны өсөлтөөс харахад 2017 онд өсөлт 7.3 хувиар буурсан байна.

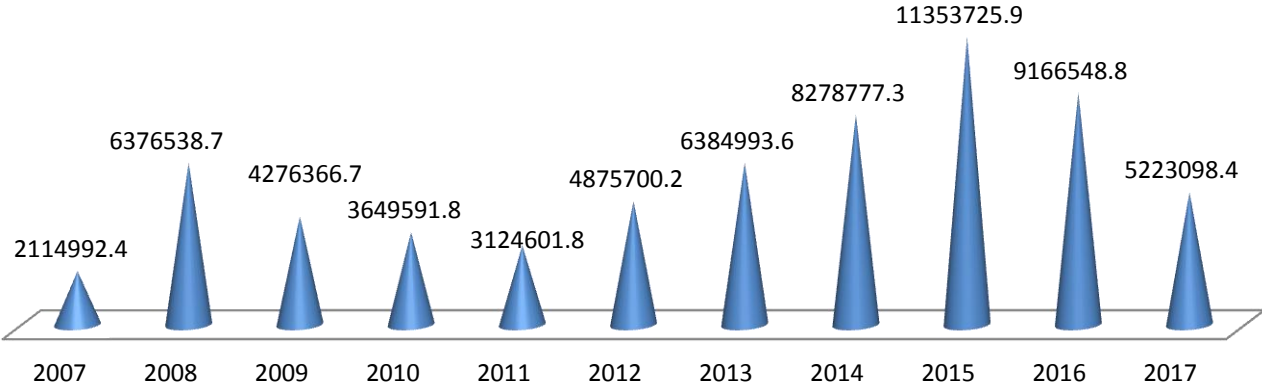
Зураг №4

Цахилгаан эрчим хүч

Зураг №5

Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, мянган төгрөгөөр

Дорнод аймаг нь зүүн бүсийн хөгжлийн тулгуур төв бөгөөд үйлвэрлэл, үйлчилгээ нилээн сайн хөгжсөн аймгийн нэг юм.

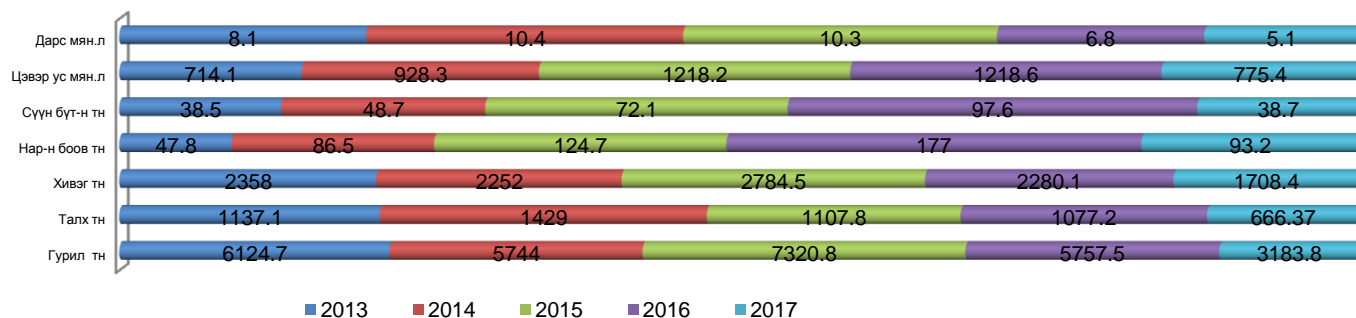
Хүснэгт №2

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Гурил тн	5080.3	2487.3	4853	6124.7	5744	7320.8	5757.5	3183.8
Талх тн	810.1	1105.5	1050.9	1137.1	1429	1107.8	1077.2	666.37
Хивэг тн	1738	771	1688.4	2358	2252	2784.5	2280.1	1708.4
Нар-н боов тн	24.6	9.5	13.1	47.8	86.5	124.7	177	93.2
Сүүн бүт-н тн	38.5	17.1	28.9	38.5	48.7	72.1	97.6	38.7
Цэвэр ус мян.л	37.3	581.5	749.7	714.1	928.3	1218.2	1218.6	775.4
Дарс мян.л	4.8	13.7	1.2	8.1	10.4	10.3	6.8	5.1

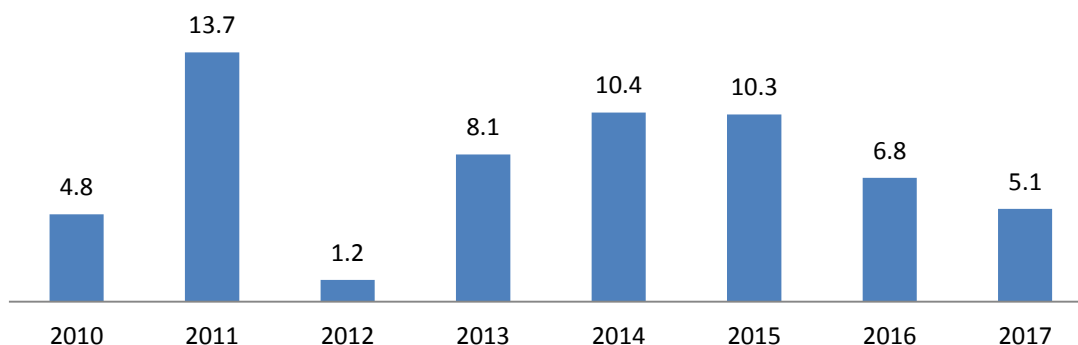
Зураг № 6

Хүнсний бүтээгдэхүүн, биет хэмжээгэ

Зураг №7

Дарс үйлдвэрлэлт, биет хэмжээгээр

Дарсны үйлдвэрлэлт 2011 онтой харьцуулахад 8.6 мян.л-ээр буурсан ба өмнөх онтой харьцуулж үзэхэд 1.7 мян.л-ээр буурсан хандлага харагдаж байна.

Хүснэгт № 3

3.2 АЙМГИЙН ХЭМЖЭЭНИЙ ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТОО

	1997	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
тээврийн хэрэгслийн тоо	1185	1457	3049	3566	3716	4636	5263	5961	6385	6094	6311

Зураг №8

Зураг №8 –аас харахад аймгийн хэмжээгээр тээврийн хэрэгслийн тоо өнгөрсөн жилийнхээс өссөн байна.

3.3 ХОЛБООНЫ БОЛОН ШУУДАН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО

᠒᠐1᠐ о᠒᠒᠒᠒ 2014 ᠒᠒ ᠔᠘᠔᠔᠔᠔ ᠒᠔᠒᠒᠒᠒ жилээс жилд өсч байгаа боловч өнгөрсөн 2015 оноос буурсан байна. ᠒᠔᠒᠒᠒᠒ ᠔᠔᠒᠒᠒ ᠒᠒᠒᠒ ᠒᠒᠒᠒ ᠒᠒᠒᠒ олж байгаа ба 2017 оныг 2016 онтой харьцуулахад 63.6 сая.төгрөгөөр буурсан харин телефон цэгийн тоо 104-өөр буурсан харагдаж байгаа нь ихэнх айлууд кабелиар мэдээ мэдээлэл авдаг болсонтой холбоотой.

Хүснэгт № 4

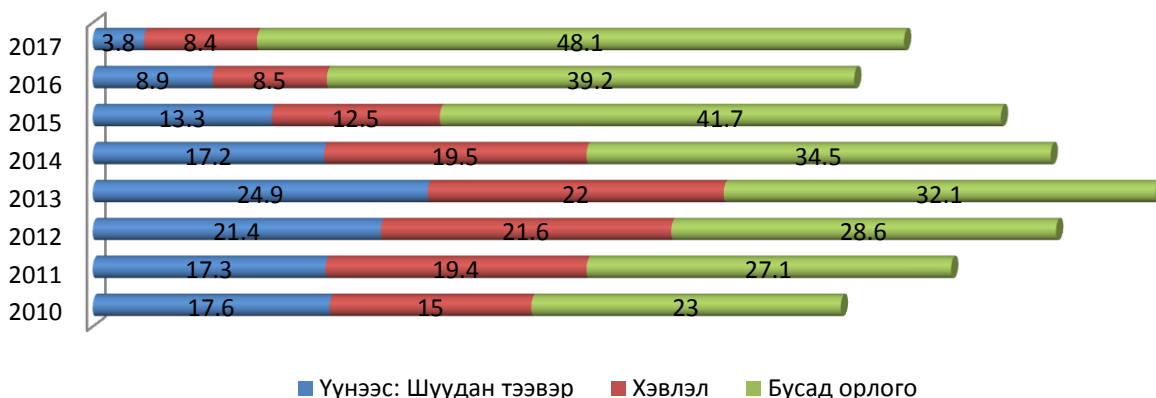
Үзүүлэлтүүд		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Холбооны газар:									
Тарифын орлого	Сая.төг	329	365.8	386.8	384.6	458.5	452.2	432.2	368.6
Үүнээс: Хүн амаас	Сая.төг	148.1	168.5	158.7	133.3	196	213.7	80.2	62.9
Телефон цэг	Тоо	1277	1094	1042	958	887	766	687	583
Мэдээлэл холбооны сүлжээ хжк	Сая.төг	101.7	123.8	109.7	132.5	110.1	144.8	167.3	244.5
Шуудан тасаг: Орлого бүгд	Сая.төг	55.6	63.8	71.6	79	71.2	67.5	56.6	60.3
Үүнээс: Шуудан тээвэр	Сая.төг	17.6	17.3	21.4	24.9	17.2	13.3	8.9	3.8
Хэвлэл	Сая.төг	15	19.4	21.6	22	19.5	12.5	8.5	8.4
Бусад орлого	Сая.төг	23	27.1	28.6	32.1	34.5	41.7	39.2	48.1

Зорчигч тээвэр	мян.хүн	1.7	2.8	5.6	5.2	4	1.3	0.6	0.39
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	100.8	160.3	569.5	450.9	458.3	268.3	130.04	138.7
АЙСВН ХХК									
Ачаа тээвэрийн орлого	Сая.төг	16.1	38.1	48.7	58.4	61.5	74.5	86.2	101.9
Зорчигч тээвэр	мян.хүн	7.8	18.2	19.6	24	33.7	31.2	34.8	39.9
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	5104.3	11939.2	12921.2	15717.1	19483	20498	22809	25699

Өрөөл үйлчилгээний гэгдүүлж хэдийгээр өмнөх оноосоо буурсан боловч бусад орлого өссөн байна. Үйлчилгээний гэгдүүлж дотор нь ангилж үзэхэд ихэнх хувийг бусад үйлчилгээний орлого эзэлж байна.

Зураг №9

ШУУДАН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗРЫН ОРЛОГО, САЯ ТӨГРӨГ

3.4 НИЙТИЙН АЖ АХУЙ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БОРЛУУЛАЛТ БА ОРЛОГО

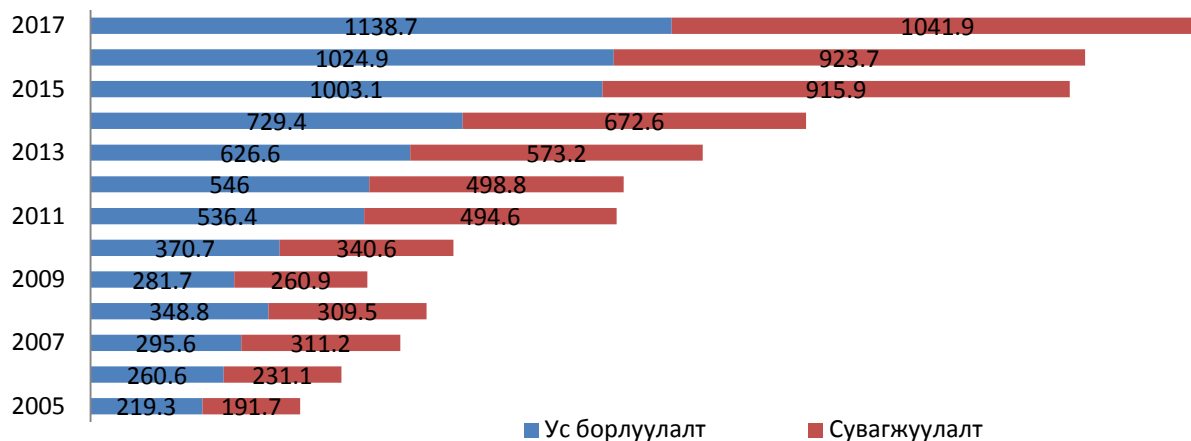
Нийт үйлчилгээний орлого нь 2017 онд 2016 онд 450.8 сая.төгрөгөөр өссөн, 2016 онд 2015 онд 113.8 сая.төгрөгөөр, 2015 онд 2014 онд 110.5 сая.төгрөгөөр тус тус өссөн харагдаж байна.

Хүснэгт № 5

Үзүүлэлтүүд	Он									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
НААҮ-ний орлого бүгд /сая.төг/	751	631	782.1	1148	1199	1471	1916	2711	2696	3147
Ус борлуулалт	349	282	370.7	536	546	627	729.4	1003	1025	1139
Үүнээс хүн амд борлуулсан	195	152	192.4	286	304	351	423.2	630	634.1	745
Аж ахуйн нэгжид	154	130	178.3	250	243	275	306.2	374	390.8	394
Сувагжуулалт	310	261	340.6	495	499	573	672.6	916	923.7	1042
Халаалт	72.2	80.5	77.4	108	116	135	181.1	262	247.3	320
Халуун ус	87.9	76.5	92.3	142	152	178	224.4	345	325.9	421
Хог хаягдал бусад орлого	47.2	40.8	49.3	75.7	81.3	95.1	119.8	185	173.9	225

Ус борлуулалтын орлогын өсөлт нь сүүлийн үед орон сууц барих ажил эрчимтэй явагдаж иргэд амьдралын нөхцлөө сайжруулан орон сууцанд орсонтой холбоотой. Үүнтэй уялдан сувагжуулалтын хэмжээ нэмэгдсэн байна.

Зураг№10

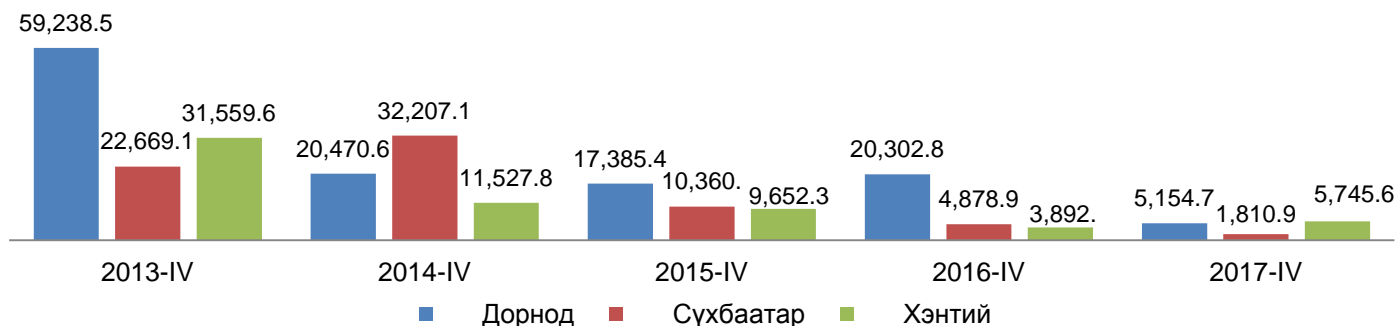
3.5 ДОРНОД АЙМГИЙН БАРИЛГА, ИХ ЗАСВАРЫН АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТЭЭС

Дорнод аймгийн хэмжээнд улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, төсөл хөтөлбөрийн хэмжээнд 2017 онд нийт 20 гаруй аж ахуй нэгж байгууллага 5154.7 сая төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажил хийж гүйцэтгэсэн байна.

2017 оны жилийн эцсийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт баригдсан орон сууцны барилгыг төрлөөр нь авч үзвэл угсармал, тоосгон, блокон хийцтэйгээр баригдсан байна. Нийт баригдсан орон сууц болон эрчим хүч, зам, шугам шүлжээ, сургууль соёл, үйлчилгээний барилга байгууламж болон их засварын ажлуудыг Дорнод аймгийн барилгын аж ахуйн нэгжүүд хийж гүйцэтгэсэн.

ААН-үүдийн гүйцэтгэлээр нь авч үзвэл Чойбалсан констракшн ХХК, Их базар констракшн ХХК хамгийн өндөр гүйцэтгэлтэй байгаа бол Дорнод автозам ХК, Авто агро ХХК нь замын засварын ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна.

Зураг 11. Дотоод барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга, их засварын ажил, сая төгрөгөөр

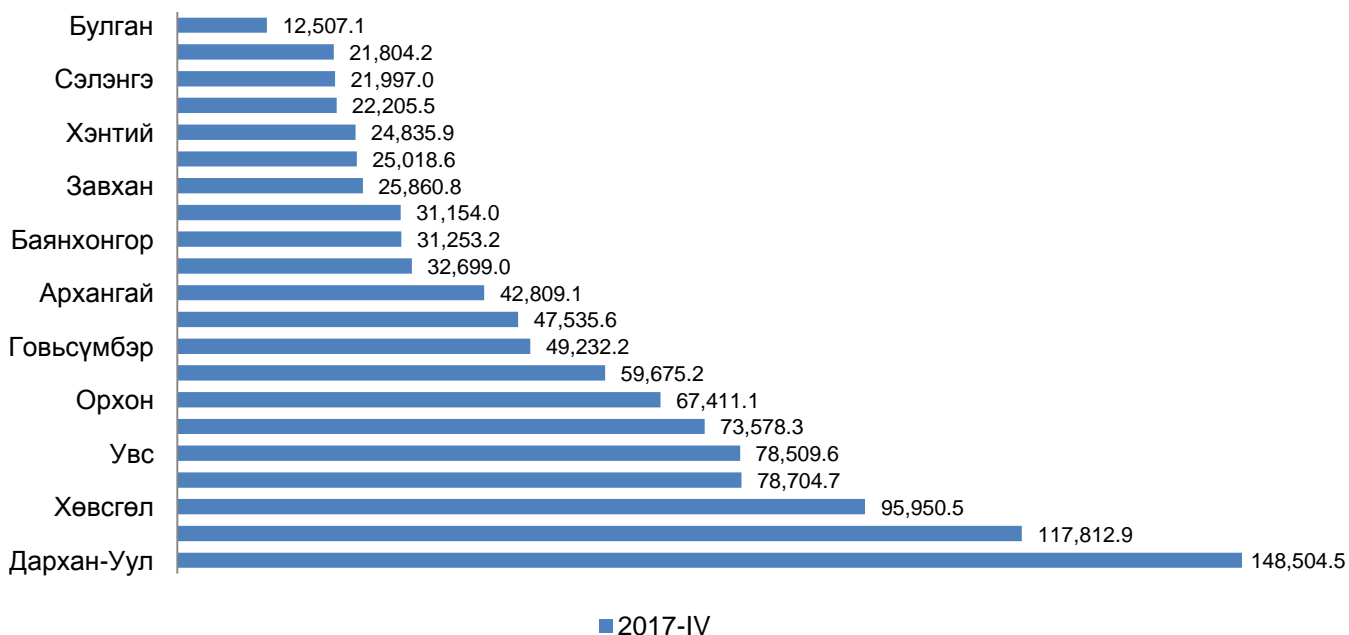

Сүүлийн жилүүдэд барилгын салбарын гүйцэтгэл өмнөх онуудаас буурч байгаа нь дээрх графикаас харагдаж байна. Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажлыг бүсийн түвшинд 5 жилийн динамикаар харьцуулж харвал 2017 оны жилийн эцсийн байдлаар Хэнтий аймаг манай аймгаас 10.2 дахин их барилга угсралтын ажил хийгдсэн байна. 2017 оны жилийн эцсийн гүйцэтгэлийг өмнөх онтой харьцуулж үзвэл 4 дахин буурсан байна. Энэ нь сүүлийн жилүүдэд эдийн засгийн хямралтай холбоотойгоор барилгын салбар уналтанд орж байна. Манай аймгийн хувьд дэд бүтэц сайн хөгжсөн аймгуудын нэг бөгөөд орон сууцны барилгын тоо сүүлийн жилүүдэд хурдастай хөгжиж байна.

3.6 ХУДАЛДААНЫ САЛБАРЫН ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

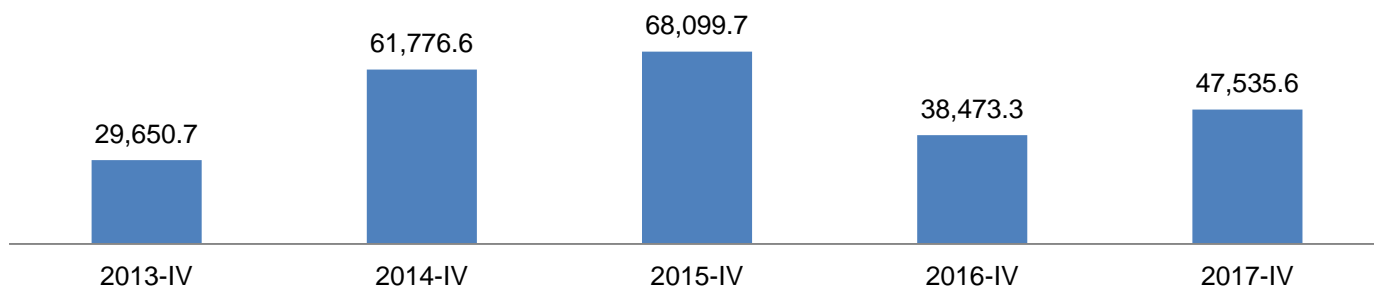
Манай аймгийн хувьд УБ хоттой 656 км-т зассан замаар холбогдсон, урд, хойд талаараа хилийн боомт газруудтай ойр, төвийн эрчим хүчинд бүх сум холбогдсон зэрэг худалдаа, үйлчилгээ эрхлэгчдэд боломжтой орчин бүрдсэн онцлогтой. Дээрх мэдээллээс харахад худалдаа, үйлчилгээ эрхэлж буй аж ахуйн нэгжүүдээс гадна албан секторт ажиллагсадын хувьд дийлэнх нь худалдаа эрхлэгчид байдаг.

Зураг 12. Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, сая төгрөг, аймгаар

Дорнод аймгийн бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалтыг 21 аймгаар харьцуулан авч үзвэл манай аймгийн хувьд борлуулалтын хэмжээгээрээ улсын хэмжээнд 10 дугаарт эрэмбэлэгдэж байна.

Зураг 13. Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, сая төгрөг, 2013-2017 он

Худалдааг эрхлэх хэлбэрээр нь авч үзвэл: 80.0 гаруй хувь нь жижиглэнгийн, 20.0 хувь нь бөөний худалдаа эзэлж байгаагаас харахад сүүлийн жилүүдэд бөөний цэг, салбарууд бий болсон байна. Хүнсний бараа татан авалтыг 40.0 орчим хувийг УБХотоос татдаг. Гутал, хувцас зэрэг барааны 80.0 орчим хувийг БНХАУ-аас татан авалт хийдэг байна. Дорнод аймаг нь зүүн бүсийн хөгжлийн тулгуур төв хот юм. 2016 онд эдийн засгийн хямралтай холбоотойгоор иргэдийн худалдан авах чадвар буурсан бөгөөд тухайн жил борлуулалт 2015 оноос 1.8 дахин буюу 43.5 хувиар буурсан байна. Харин 2017 оны хувьд худалдааны салбарын борлуулалт 2016 оноос 1.2 дахин буюу 23.6 хувиар өссөн байна.

Yéë÷èèäyí èé ñàéáàð. Ñìçèèéí æèççäyä á°í èé áí èíí ææææyí òóààèàà, äýð àðóéí áàðàáí ù çàññàðèèð çéé÷èèäyí, òyáýð, àæóóèàòúí àæ àðóé, òí èáí í, ñàí òççæéí äyéèäyí òèéò çéé àæèèààà, çé ò° äè° ò ò° ð° í ð°, òçðyñ, àèçí àñèéí áóñàä çéé àæèèàààí ù ñàéáàðð° ñ° èò äèð÷ áàéí à. ÷ èé÷èèäyí èé ñàéáàð ò° ð° æéí ò° æææ æ áàéèà òyáèé ÷ çéé÷èèäyí èé ÷áí àð, òçðòyí æ ø ààðäèàäí òçàð èí ä òçðyñçé, çéé÷èèäyí èé çí y °í ä° ð° òyáýð áàéí à. Í °í çéé÷èèäyí èé ñàéáàðð äàààä, áí òí í äúí ò° ð° í ð° í ð° óóèàèòú á í yí yäççéyò, àæèèàð í ð÷èí í ° òèèèéñàéæðóóèàð ÷èèyèyúð èò ççéé òèéò ø ààðäèàààè.

Дүгнэлт

Àæ çééäyðèéí ñàéáàð áí è Áí ðí í ä àéí æéí yáèéí çàñæéí òýðççéyò ñàéáàððóóàúí í yá áàéò , ñòí é. Áð àèèààà òèñ í ðí ù yáèéí çàñæéí ò° ææèéí òçðñyí òçàð èí ä òí áí ðòí èéí òáí í Áí Á-í èé ° ñ° èò, í yá òçí ä í í ääí ò Áí Á-èé òyí æyáýð òí áí ðòí èéí òí í ñ ääí à òèñ í ðí ù yáèéí çàññàààòúí àæ çééäyðæèèéí òçàð èí áí èèyüä ä è çççéyèò áí èäí í àààä

Дорнод аймгийн оóòàéä ääàäæ àà áí èí àñðóóèàèòççéyúð äððææ áàéèàà òççèéé yä, àø èäò í àèòí àèóóàà / Ì áððí ààé÷èí òàí ñàä Ýì yýèò ì àéí ç, Øáí èóí / áí òí í ääí í áí èí àñðóóèàèò òèéí yòñèéí áçòyüæyòççí áí èäí í äððæò, ääí ààñ í ðóóèæ èðæ áóé ° ð° í òyðyæyí èé ççéèñyü áí òí í ääí í çééäyðèyüá áí èí ò òàèàðð í ðí í í óòæéí ççäyñ ø èèäyðòyé áí äèí ä , çí òèòóóèàèò òyðyæyé áàéí à. Í áí àé àéí æéí àæ çééäyðèéí ñàéáàðð ° ñ° èòòyé дүн харагдаж áàéèàà áí èí ä÷, ° ñ° èòèéí òóðäàò òàðüòàí æé óààáí ääí ò óóè óóððàé, yð÷èí òç÷ çééäyðèyèä òèæððèàñáí ø èí æyé áàéí à.

Áí ðí í ä àéí æéí ò° ææèéí 2021 íí òçðòèyò ÀÈÑÚÍ ÕÀÐÀÀ í ü òçí èé ò° æèèä òèèæððèàí yáèéí çàñæéä yð÷èí òyé ò° æççéæ òçí àí úí àí üäðàèúí òçàð èí ä òóóø òàé äyüø èççéyí, Ì yí ääí ù ò° ææèéí çí ðèèòóóàü ä òyðyæççéæ Ì í í ä è Óèñúí ççí áçñèéí ò° ææèéí òàòàð òç÷, yáèéí çàñæéí ò° á áàéòàà í ðø èí í .

Òààø èä òèè í ð÷í úí ääààä òàðèèòààí ù áí èí í æèí é áàéààè, çàí òyáýð ò° æææ áí èí ò áàéààè, áí èí àñðóóèàð àæ çééäyð ò° æççéyò, yèí èí æéí òyáýð áçòyüæyòççí çééäyðèyí óóè óóððàéí àðàéí í ° ò, æææä äóí ä çééäyð ò° æççéyòyá àø èæàæ áí èí ò áàðèèä äàéæóóèàí æéí áàääçé í ° òèèä àø èæàí ò° æççéyò í ü áçñ í óòæéí ò° æèèä ì áí èàéèàð ççðyñçéyòççí áí èí í æ Áí ðí í ä àéí äð áàéèàà àèèyü.

“Дорнод” үйлдвэрлэл технологийн паркийг байгуулж ашигт малтмал олборлох, áí èí àñðóóèàð, ì àèúí äðàèòàè òççèéé yáèéä áí èí àñðóóèæyòñèéí áçòyüæyòççí çééäyðèyúð,

Àø èæàñàí ì ààðèèè

1. Àèì æéí ýàèéí çàñàáí èéã èéí áàéáèùí òàí èèööóèè 2000-2017 ì í
2. Ì í í ã è óéñùí ñààòèñòèèèéí ýì òòãýèççä 2017 ì í
3. Àèì æéí Çàñàãääàðãí çéè àæèèèàãáí ù 2016-2020 óí ù ì ° ðèéí ò° ò° éá° ð

ДОРНОД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ

СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС